

Endomorfizm φ nie jest diagonalizowalny, bowiem nie istnieje baza $\mathbb{R}^2$ złożona z wektorów własnych φ .

Przykład 8.2.14. Wyznacz wszystkie wartości własne endomorfizmu f i określ ich krotności algebraiczne. Wyznacz odpowiadające im podprzestrzenie własne i wymiar tychże podprzestrzeni. Czy f jest diagonalizowalny? Jeśli tak, podaj bazę wektorów własnych, macierz D endomorfizmu f w tej bazie oraz macierz diagonalizującą P .

$$f \in \text{End}(M_2(\mathbb{R})), \quad f(A) = A + A^T$$

$$B = \left(E_{11} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, E_{12} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, E_{21} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, E_{22} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \right) \text{ baza } M_2(\mathbb{R})$$

$$f(E_{11}) = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$f(E_{12}) = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$$

$$f(E_{21}) = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$$

$$f(E_{22}) = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}$$

$$A = M_f(B, B) = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$$

$$\chi_f(t) = \det(A - tI) = (2-t) \begin{vmatrix} 1-t & 1 & 0 \\ 0 & 1-t & 0 \\ 0 & 0 & 2-t \end{vmatrix} = (2-t)^2 \begin{vmatrix} 1-t & 1 \\ 1 & 1-t \end{vmatrix} = (2-t)^2((1-t)^2 - 1) = (2-t)^2(t^2 - 2t) = -t(2-t)^3$$

$$\text{Spec}(f) = \{\lambda_1 = 0, \lambda_2 = 2\}, \quad k_1 = 1, k_2 = 3, \dim E_0 = 1, 1 \leq \dim E_2 \leq 3$$

$$E_{\lambda_1} = E_0 = \text{Ker}(f) = \{B \in M_2(\mathbb{R}) : B + B^T = O\}$$

Niech $B = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$, gdzie $a, b, c, d \in \mathbb{R}$.

$$B + B^T = O \Leftrightarrow \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} a & c \\ b & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{cases} 2a = 0 \\ b + c = 0 \\ 2d = 0 \end{cases}$$

$$\text{Zatem } B = \begin{bmatrix} 0 & b \\ -b & 0 \end{bmatrix} \text{ oraz } E_0 = \left\{ \begin{bmatrix} 0 & b \\ -b & 0 \end{bmatrix} : b \in \mathbb{R} \right\} = \text{lin} \left\{ \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix} \right\}$$

$$E_{\lambda_2} = E_2 = \text{Ker}(f - 2 \cdot \text{id}_{M_2(\mathbb{R})}) = \{B \in M_2(\mathbb{R}) : B + B^T = 2B\}$$

$$B = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = [a, b, c, d]_B, \quad O_{2 \times 2} = [0, 0, 0, 0]_B$$

$$(A - 2I) \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \\ d \end{bmatrix} = O \Leftrightarrow \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \\ d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \Rightarrow b = c, \quad a, b, d \in \mathbb{R}$$

$$E_2 = \left\{ \begin{bmatrix} a & b \\ b & d \end{bmatrix} : a, b, d \in \mathbb{R} \right\} = \text{lin} \left\{ \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \right\}$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \text{ są liniowo niezależne} \Rightarrow \dim E_2 = 3$$

Baza wektorów własnych $C = \left(\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \right)$

$$D = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 2 \end{bmatrix} \quad P_{B \rightarrow C} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Przykład 8.2.15. Rozważmy $\varphi \in \text{End}(\mathbb{R}^2)$ dany wzorem $\varphi(x, y) = (4x + 2y, y - x)$.
Możemy wyliczyć $\text{Spec}(\varphi) = \{\lambda_1 = 2, \lambda_2 = 3\}$.

Widmo jest proste, zatem φ jest diagonalizowalny.

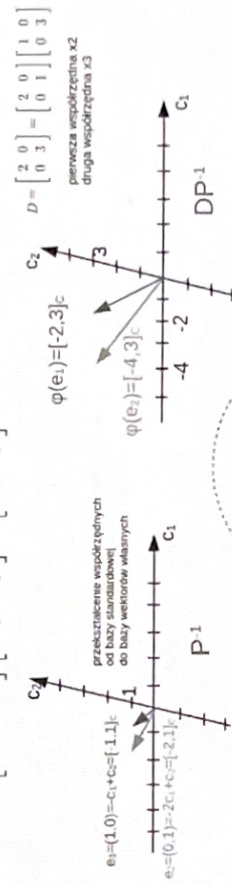
Układ $C = (v_1 = (1, -1), v_2 = (2, -1))$ jest bazą wektorów własnych.

$$A = M_\varphi(B_\varphi^0, B_\varphi^0) = \begin{bmatrix} 4 & 2 \\ -1 & 1 \end{bmatrix}, \quad P = P_{B_\varphi^0 \rightarrow C} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -1 & -1 \end{bmatrix}, \quad D = M_\varphi(C, C) = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 3 \end{bmatrix}$$

Obliczamy $P^{-1} = P_{C \rightarrow B_\varphi^0} = \begin{bmatrix} -1 & -2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$ oraz

$$DP^{-1} = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 & -2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & -4 \\ 3 & 3 \end{bmatrix},$$

$$PDP^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -1 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -2 & -4 \\ 3 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 & 2 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} = A.$$

Zad. 1

- a) $U = \{(x, y, z) : xz=0 \vee yz=0\}$ To nie podprzestrzeń
 $(0, 1, 1) \in U \wedge (1, 0, 1) \in U \quad (0, 1, 1) + (1, 0, 1) = (1, 1, 2) \notin U$
- b) $\varphi: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^3 \quad \varphi(x) = (x+1, 2x, -3x)$ Nie jest liniowa, bo $\varphi(0) \neq (0, 0, 0)$
- c) $\det \begin{bmatrix} 1 & -a & 0 \\ 1 & -4 & -2 \\ 1 & a & a^2 \end{bmatrix} = \det \begin{bmatrix} 1 & -a & 0 \\ 0 & a-4 & -2 \\ 0 & 2a & a^2 \end{bmatrix} = (a-4)a^2 + 4a = a^3 - 4a^2 + 4a = a(a^2 - 4a + 4) = a(a-2)^2 \neq 0 \Leftrightarrow a \in \mathbb{R} \setminus \{0, 2\}$
 3 wektory $\wedge \dim \mathbb{R}_2[x] = 3$ Jakiś są lin. niezależne, stanowią bazę

Zad. 2

$A = \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 7 & 1 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} -2 & -6 \\ 7 & 1 \end{bmatrix} \quad \dim \mathbb{R}_2(\mathbb{R}) = 4$

$\rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 3 & 7 & 1 \\ -2 & -6 & 7 & 1 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \end{bmatrix} \xrightarrow{R_2+2R_1} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 7 & 1 \\ 0 & 0 & 21 & 3 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \end{bmatrix} \quad C = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \quad D = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$

Zad. 3

$\begin{cases} \varphi(b_1) = \varphi(e_1) + \varphi(e_2) = (3, -1, 2) \\ \varphi(b_2) = \varphi(e_2) - \varphi(e_3) = (2, 5, 8) \\ \varphi(b_3) = -\varphi(e_1) + 2\varphi(e_3) = (-1, 2, 4) \\ \varphi(b_4) = \varphi(e_1) = (4, 1, 0) \end{cases}$

$\begin{vmatrix} 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} \neq 0$

a) $\varphi(b_1) = (3, -1, 2) = \frac{1}{3}(9, -3, 6) = \frac{1}{3}c_1$
 $\varphi(b_2) = (2, 5, 8) = c_2 + c_3$
 $\varphi(b_3) = c_2$
 $\varphi(b_4) = (4, 1, 0) = c_3 - c_2$

$A' = \begin{bmatrix} \frac{1}{3} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$

$b = (1, 0, 1, 0)_{B_4} = b_1 - b_2 = [1, -1, 0, 0]_B$

$A' \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -\frac{1}{3} \\ -1 \\ -1 \end{bmatrix}$

$\varphi(1, 0, 1, 0) = \frac{1}{3}c_1 - c_2 - c_3 = \frac{1}{3}(9, -3, 6) - (-1, 2, 4) - (3, 3, 4) = (3, -1, 2) - (-2, 5, 8) = (1, -6, -6)_{B_3}$

b) ~~$\varphi(e_1) + \varphi(e_3) = (3, -1, 2) + (2, 5, 8) = (5, 4, 10)$~~
 ~~$\varphi(e_2) + 2\varphi(e_3) = (2, 5, 8) + 2(2, 5, 8) = (6, 15, 24)$~~
 $\varphi(e_1) = (3, -1, 2) - \varphi(e_2) \wedge \varphi(e_3) = \varphi(e_2) - (2, 5, 8)$
 $(-1, 2, 4) = -\varphi(e_1) + 2\varphi(e_3) = -(3, -1, 2) + \varphi(e_2) + 2\varphi(e_2) - (4, 10, 16) = 3\varphi(e_2) + (-7, -9, -18) \Rightarrow 3\varphi(e_2) = (-1, 2, 4) + (7, 9, 18) = (6, 11, 22)$
 $\varphi(e_2) = (2, \frac{11}{3}, \frac{22}{3}) \quad \varphi(e_1) = (3, -1, 2) - (2, \frac{11}{3}, \frac{22}{3}) = (1, -\frac{14}{3}, -\frac{16}{3})$
 $\varphi(e_3) = (2, \frac{11}{3}, \frac{22}{3}) - (2, 5, 8) = (0, -\frac{4}{3}, -\frac{2}{3})$

$\varphi(x, y, z, t) = x\varphi(e_1) + y\varphi(e_2) + z\varphi(e_3) + t\varphi(e_4) = x(1, -\frac{14}{3}, -\frac{16}{3}) + y(2, \frac{11}{3}, \frac{22}{3}) + z(0, -\frac{4}{3}, -\frac{2}{3}) + t(4, 1, 0) = (x+2y+4t, -\frac{14}{3}x + \frac{11}{3}y - \frac{4}{3}z, -\frac{16}{3}x + \frac{22}{3}y - \frac{2}{3}z)$

c) ~~$\dim \varphi = \dim \{(1, -\frac{14}{3}, -\frac{16}{3}), (2, \frac{11}{3}, \frac{22}{3}), (0, -\frac{4}{3}, -\frac{2}{3})\} = \dim \{(3, -14, -16), (6, 11, 22), (0, 4, 2)\}$~~
 $\begin{vmatrix} 3 & -14 & -16 \\ 6 & 11 & 22 \\ 0 & 4 & 2 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 3 & -14 & -16 \\ 0 & 39 & 54 \\ 0 & 4 & 2 \end{vmatrix} \neq 0$
 $\dim \varphi = \mathbb{R}^3 \rightarrow$ epimorfizm
 $\dim \ker \varphi = 4 - 3 = 1$ nie monomorfizm